



Sy-li spěwał,
Pilnje džětał,
Strowja će
Swójbny statok,
A twój swjatonk
Zradny je.

Za staw sprócný
Napoj mócný
Lubosć ma;
Bóh pak swěrný
Přez spar měrný
Čerstwosć da.



Njeh ty spěwaš,
Swěrnje džětaš
Wšědne dny;
Džěń pak swjaty,
Duši daty,
Wotpočń ty.

Z njebjes mana
Njeh ći khmana
Žiwnosć je,
Žiwa woda,
Kiž Bóh poda,
Wokřew će! F.



Čerbske njedželske łopjeno

Čałožil 1891 Khrjebjansfil farań dr. theol. a fil. Bjedrich Sella.

W Budyschinje

30. meje 1937

Bauzen

1. njedžela po šwj. Trojizy.

Łuť. 16, 19—31.

To je žałoštny a pohnuwaty wobras, kiž Knjes nam w tutym sczenju wo bohatym mužu a khdym Lazaru psched woczi staja. Najprjedy widzimy wobeju w jeju semškim žiwjenju: jeneho w šbožu a bohatštwje sawidneho, druheho wobžarujomneho w najhłubšim hubjenštwje a tola wobeju žyle jedyn pschi druhim. Nima šo husto tak woprawdže tež we našim čašku? Njewidzimy tež dženska hišće husto pschi hórkej khdobje blyšćate bohatštwje? Njenamašamy dnš a dnš w jennym domje wjekełny a delka w pinzy abo horka we khdobnej stwižcy błědnj a se starosczi wobczěžennj? A šbožowni na to njekedžbujaj, runjež jo widža. Tuž drje šo někotry prascha: Je tež to Bóh prawdosćje w njebjach? Ale hlej, prjedy hacž šo tak praschesh, wotkrnje Bóh, šhtož pschikrywasche wobeju šnutsowne. Nadobo widžish nětko, kak šo woprawdže š nimaj ma, šhto ša wěćnosć jimaj woštanje. Muž, kiž šo nam najprjedy šda šbožowny a sawidny, kama ruzny we hłubotej, nješćoncznej czwili a tam w jažnyh, šbožnyh wyšćosćach widzimy něhdy tak hubjeneho a wopusćženeho, nětk pschewobacžje wobšboženeho, do najlubošnišeho šjednocženštwja pschijateho. Boža prawdosć je wošud wobeju pschewobrocžika. A kiž bšchtaj na semi jedyn druhemu tak blisťko, štaj nětko psches wulku hłubinu dželenaj, kotruž njemože nihtó pschekrocžicž ani pschelšć. Psches hłubinu blyšćimy drje hišće rosrěćowanje, špntajo móšć twaricž, ale podarmo: hłubina šo nihdy nješamkuje; rosrěćowanje šluži jenož k tomu, naž, kiž šmy hišće na semi tu žiwi, khdnje powucžicž. Tuž wopomimy: **W u l k a h ł u b i n a t a m w o b t w j e r d ž e n a**, kak hižo na semi nastanje, potom we wěćnosći twjerdže šteji a tohodla naž napomina, tudny hižo šo rosrěćicž.

Wobhladaš šebi wobeju cžlowjekow wot wonka. Bohaty je wulke samoženje wot šwojeho nana namrěł. Džěko w pocze woblicža a staroscžow wo wšćedny khlěb je jemu čaž žiwjenja nješate. Wón nicžo njewě, kak khdemu je a šnaje jenož jene, k čzemuž je žiwy: wužiwacž! Toho druheho žiwjenje pak rěła: tradacž. Wot mlodosćje šem drje je khdny był. Jako bššche hišće strowny, šašluži šebi šwój khlěb. Ale pschi tym nadpadnje jeho žałoštna, nješahojna khoroscž. Nihtó šo wo njeho nještara. Khdoba, hłód, nahota, boloscž je jeho nadpadnyla. A tak cžerpjo leži we šwojim hubjenštwje psched durjemi bohateho, žadajo šo nažycžicž š drjebjećškami, kotrež š blida bohateho padachu. — Kajki rosdžěl mjes tutymaj wobemaj. Ale je to ta hłubina, kiž džěli jeneho wot druheho a kotraž je we wěćnosći njepschelšna? Bohaty kacž khdny mohlej tam na šamšnej šbožnosći džěl měć. Njeje Abraham něhdy bohaty muž był? Ně, š bohatštwja a š khdobny njenanštanje wulka hłubina, kotraž budže naž tam džělicž. Bóh wšćak njeje tu cžlowjekow jenajlich šćinił, ale wšćelakich, šo bychu se šwojimi wšćelakimi darami jedyn druhemu šlužili. W tutej myšli praji Bože šłowo: „Bohacž a khdžt dnyrbja hromadže byč; tón Knjes je wobeju štworil.“ Tež tuteho khdneho Lazara je psched durje bohateho muža položil, šo by jemu prajil: Šlaj, to je twój bratr, kiž potreba twojeje luboscže. Ša šym tebe tehodla tak bohateho šćinił, šo by khdemu a hubjenemu móhł š pomocnikom byč. Bohacž a khdžt, jedyn ša druheho, to je Boža wola. Bohaty a khdny, to njedželi naž ša wěćnosć. Šhto pak? Kacž šo šnutsownje mašć k Bohu, wěra, kiž šo wopolaže w lubosczi a pošlušnosći. Ale wo tym tutón bohaty nicžo wjedžecž njehašche. Wón nještara šo wo Boha a tehodla nještara šo tež wo šwojeho blišćeho, njemyšli ženje na šwoju dušchu, ale mješche šo wšćednje derje w kražnym wjekełu. Mny pak dnyrbimy hižo nětko prajicž: ty džěćo šmjercže! ty pra-

jišch: „Ja bym bohaty a mam do wole došč a njepotrjebam niczoho a njewěšch, so ty by hubjeny a žaloštny a khdny a šlepy a nahi,“ pšchetož ty niczišch a škonzuješch kwoju dušchu džeń a bóle! — Kač zyle hinač pač khdny Lazarušč.“ Šdnž by bohaty móhl wjele dobreho čžinicž na druhich, wón, tón khdny njemóže kwojim křobuczłowjekam nicžo wjazy byč. Bóh k njemu praji: twoje powołanje je čžerpicž, poščluchacž a mjelcžecž. A Lazarušč čžerpi čžišche a njemorkozny. S Božej pomozu wšchitko šnjeby. Knježe, twoja wola šo štań. Boha šo džeržo pšchewinje tynšnosč a kšhiž, čžejči Knjesa pšches čžerpjenje a mjelcženje a woczajuje na džeń, hdžež budže Bóh jeho žalosč pšchewobrocžicž do radoščje. Šlaj, tak nastanje hižom nětk na šemi mjes woběmaj wulka hłubina, wjele wjetšcha hacž ta, kotraž běšche mjes jeju šwontownym wožudže a byčzu. Tutón bohaty wokhdži pšches wužiwanje, pšchetož wón šhubi pšchi tym kwojeho Boha, tón khdny je bohaty pšches tradanje, pšchetož jeho tynšnosč pšchinješe jemu ščerpilwošč a ščerpilwošč pšchinješe nadžiju; nadžija pač njesahanibi. Pšchetož ta lubošč Boža je wulata do jeho wutroby. Šdnž wopomnimy hłubinu, kiž je hižom nětk we čžazu mjes woběmaj nastala, šo njedžiwamy, šo widžimy, kač tuta hłubina budže wobtwjerdžena we wěčnosčji.

Wumrjecž a wumrjecž — tožame kłowo a kač wšhelate, šchtož wobjimuje. My prajimy: O křmjecž, kač žaloštna by temu, kiž nima žaneje nadžije na wěčnosč — a w křmjecži, šbožna by tomu, kiž móže prajicž: Křnštuf je moje žiwjenje, ja šwolu radošho š čžela won hič a domach byč pola teho Knjesa. Jako šo křmjecž bliži khdemu, je wón hotowy: Jerusaleme, město wyšoke, ach, byl ja we tebi. Tehodla wobja jeho křmjecž kač pšhecžel a jandželjo nješu jeho dušchu horje. Teho bohateho pač nadpaduje křmjecž njepšchi-hotowaneho, žadlawy, křuowy bėrz. Čžemna hłubina jeho wobdawa, něhdušche žadoščje jeho čžwiluja a nihdže žaneho wofšchewjenja. — Šlaj, tam do čžemnosčje dóidže křwětko a wón pošnaje daloko, daloko wot šebje a tola šjawnje wótza kwojeho luda a toho, kiž běšche pšched jeho durjemi ležal, wobeju šjednocženeju se šbožnymi. Wobžaruje kwoje žiwjenje? Ně, woštanje, kajkiž běšche. W heli njeje žaneje pokuty, žaneje wėry, žaneje nadžije. Jenož polóženje, wofšłodjenje požada. Ale tež to Boža prawdošč njedowoli. „Ty kwoje dobre by wužiwal w kwojim žiwjenju.“ Čžaza došč by měł, šchaz, kiž w njebjekach njehinje, hromadžicž — wšcho je wina, šo nětk nicžo nimašch? Bóh je prawdošč! Lazarušč je po Božej radže wšchitko to dobre, šchtož ty by wužiwal, parowacž dnrbiak, je ške, kiž bė tebi šdalene, šnješč — nětk je troščtowany: Bóh po prawdoščji šaplacž. Knjes čže š tym prajicž: mjes šbožnymi a šatamanymi njeje ša pšchichod žaneho šjednocženja, žaneho poščluženja š lubošče, žaneho wobšhada. Šlubina je wobtwjerdžena.

Dokelž tuta š Božej prawdoščje wobtwjerdžena hłubina šo ženje njesamknje, wufnjemy, šo naž hižom tudny napomina šo roščudžicž. To čžuje šamo tón bohaty muž w kwojej čžwili. Na křwojich pjecž bratrow špominajo prošy, šo by Lazarušč k nim šchoł a jim wobkřwědcžil a jich napominač, šo tež woni njebychu na městno čžwile pšchišchli. Tón bohaty muž, kiž běšche Bože kłowo šazpiwal, mēni, šo budže šjewjenje ducha šemrėteho wėru namafacž. Špodžiwnje, kač štara tuta pšchiwėra a kač šo dženša hišchje tynšazy š nej wobėšhaja? Ženje Bóh duchow njesčjele k žiwym, šo by jim kwoju wolu šjewil. Druhi pučž je nam porucžil: „Woni maja Móššafa a profetow; njech tynch šamnych poščluchaja.“ Pšches šakon a kwoje šlubjenja je w štarym testamencze kwoju wo-

lu šjewil. A my džecž noweho šluba? My mamy wjazy, my mamy Křnštuf a japoschtowol. My mamy w Božim pišmje žyłu, pošnu, jažnu Božu radu našchje šbožnosčje, mamy tu wješkelu powiešč, šo móže kždny hrėšchnik hnadu a wěčnu šbožnosč doščacž, kiž wėri do wot Boha pošłaneho Šbožnika. — Tuž wšchaf, my bohacž a khdži tu na šemi, jow je, šchtož móže a dnrbi naž šjednocžicž k šbožnemu šjednocžėšiwu! Šacž by bohaty abo khdny, ša wěčnosč wšchitko wotwišuje wot teho, hacž by pšchiwšjowal Křnštufej abo niž. Šny-li khdny, špomń, šo šu tebi wšchitke šubla njebjške šlubiene, a šnješč kwoju žalosč ščerpilwoje. Šny-li bohaty, wopomń, šo twoje bohactwo njemóže tebi nicžo pomhacž, našč jo jako Boži dar šlužo bliščchemu, triebacž jo tak, šo by š nim bylo Bože kralestwo na šemi twariene. Kač šo mamy ke Křnštufej a k jeho wumoženy bratram, jenož to roščudži, na kotry boł wulkeje hłubiny junu pšchidžemy. Pšchetož wšchitzy dnrbimy pšched jeho khdny štol šupicž, a wón roščěl čžłowjekow a poštaji jich k prawizy a k lėwizy, praji k jonym: „Džicže prijecž wote mnje, my šaklecž!“ — a k druhim: „Bójče šem, my požohnowani mojeho Wótza.“ Knjes roščěl naž tak, kač bym šo tudny roščudžili. Tuž roščudž šo, prijedy hacž Knjes čžini to wulke roščėlenie. Šamjeń.

Pod šchitom Jesuša.

Šdnž „dobry paštyr“ wowzy kwoje šchita
Šso njemóže jim nicžo šleho štacž.
Pučž radoščje to wėryazny wšchěch wita
Šdnž šchzedža šo jemu wodžicž dacž.
Našč Šbožnik, kiž naž lubo ma,
Na dušchi, na čžele naž derje wobštara.

Kač šbožomna je wowzka, kotraž šahe
Pšchi Jesužu šej paštwu namafa!
Ta paštyrsku joh' šwėrnu lubošč šnaje,
A šwėta lubošč šebi nježada.
Mėr dušche, šbožne wješele
Šej tola ništon druhi daricž njemóže.

Šsyn Boži š njebjja pšchidže na šwět khdny
Šo š hrėchow nušy wumóhl čžłowještwo.
Kiž š nami je wšchu čžezu nošč tudny.
Ma ščerpilwošč džė š našchj kłabosčju.
Šaj kždny wowzku wošebje
Našč šwėrny paštyr šnaje a ju lubuje,

Še Křnštufowe šadko wohrožene?
Šdnž helški wjelk tež wuje w blisščje?
Nė, šchtož we wėrje je š nim šjednocženy,
Ma w jeho kłowje šwětko w čžemnosčji.
Našč Knjes, kiž šwět šam w mozy ma,
Še křmjernoh' šnyška kwojim wupomša.

Šdnž tu pšches čžemne došny pučžujemy
A njewidžimy jeho woblicžo,
Šso tola bóle k njemu čžišchecž čžemy,
Šo křyšchimy joh' hłóž čžim jažnišcho!
Šchto njepšhecžel tež šamóže,
Šdnž Jesušč šam nad nami štražuje!

A wjeczor potom wowzki wjedža derje,
Šo š paštyrjom du k wotpočžinkej dom.
Tak tež, kiž tudny šteja w frutej wėrje,
Šsu wěščji, šo dom pšchidnu š Jesuščom.
Tam wumóžena wowčžicžka,
Pšchi kwojim Knjesu ženje wjazy njetrada. Š. Š.

Č zaja sa čaš.

Se šandžennych čašow mamy wjele pěkných powjesczom wo tym, kak šu křesćijanŕi a křesćijenjo darowali haj woprowali ša Bože kraleŕtvo, njech dawachu a woprowachu ša šwój Boži dom, abo ša šwonkowne a šnutkowne mižionŕtvo, abo ša Gustav Adolffke Towarŕtvo abo ša Bibliŕke Towarŕtvo abo ša druge podobne skutki křesćijanŕskeje lubošće. Šhto njebŕ na piš. šlyšat, šhtož šo ras šta na šwjedženju ša šwonkowne mižionŕtvo:

Jedŕn ŕ tyč, kiž na tutym šwjedženju rěčachu, našpomni bohateho jendželŕkeho wójwodu, kotryž kóžde lěto 20 000 hr. ša mižionŕtvo mjes pohanami dawa a škónczi šwoju rěč: „Dokhož tajkich wójwodow mamy, njeje štracha ša škutk mižionŕtwa!“ Jako bē škóncził, poštanŕ drugi rěčnik a rjekŕ, šo može teŕ něšto powjedacž, a powjedajše: „K mojemu bratřej, kiž bē poškadnič mižionŕkeho towarŕtwa, pšchinóžje ras mužŕki w jednorej drašće a rjekŕ, šo čže pšchinóštk ša mižionŕtvo wotedacž. Wón pošozi 100 hr. na blido. Mój bratr šo woprašča, wot kotreho poboczneho towarŕtwa by tutón dar byl. Mužŕki wotmolwi, šo njeje wot žaneho towarŕtwa, ale wot njeho. „Šaj šhto dha šče Wŕ?“ woprašča šo mój bratr. „Waldheimŕki kóšazŕ paštrŕ!“ wotmolwi zušŕ a doda, šo šu tute 100 hr. jeho šašlužba tuteho lěta, kotruž čže wón, dokelž ma hewak ša šežiwjenje, mižionŕtwu dacž. Rěčnik škónczi: „Dokhož tajkich kóšazŕnych paštrŕjow mamy, njeje štracha ša škutk mižionŕtwa!“

A hdyž bē to něšto ŕ darniwošće a woporniwošće mužŕškich, tu nětk w šežehowazŕm něšto wo darniwošći a woporniwošći žónŕškich, wo kotrychž tola wěmŕ, šo šo wone wot ničoho njedadža pšchetřechicž w darniwošći a woporniwošći.

Na jenej ŕ mižionŕškich konferenzow powjedajše šarač tole: Někotre lěta pšchilhadžesche ke mni dwójžŕ ša lěto burowka ŕ wulkim šawjašanim rucžnym korbom. Kóždy ras bē w korbje 5000 Frankow we wšchelaticch pjenjesach, wulkich ŕ malŕnych. A tute 5000 frankow bē kóždy ras ša mižionŕtvo — to drje bēchu tehdy něhdže 4000 hr. po němŕškich pjenjesach. — „Ale telko njemožu tola škoro pšchijimacž!“ rjekŕnych ŕ žónŕŕkej. „Šhto budu Wašchi pšchiwuŕni ŕ tajkemu darej prajicž!“ „Ša šym tu šama lutka!“ wotmolwi wona. „A čži pšchiwuŕni, kotřiz tu něhdže šu — jich je jenož malo — šu wopiwžŕ. Pjenjesŕ bŕchu jim jenož ŕ šahubje bŕke. Tehodla danja pjenjesŕ šašo tomu, kotryž je mi dari!“ Tuta kralowŕka darowatka njewja ničžo šhibataleč poliwiki ša wofšchewjenje a wróci šo šašo do šwojich hór.

Wŕ bŕchmŕ pač našchim džěčžom křiwodu čžinili, njebŕchmŕli našpomnili žaneje ŕ tyč štawišnow, kotřej nam powjedaja, kak šu w šandžennym čašju teŕ džěčži darowale a woprowale.

22. februara 1885 wupraji šarač Zauleč w měšće Bremen džěčžom šwojeje njedželŕkeje škole, šo bŕchu dopjelničke proštwu, kotruž bē mandželŕka mižionara, kotřaž bē do šwojeho šwěrowanja ŕ mižionarom bŕka ŕ wučerku njedželŕkeje škole, wuprajika, mjenujžŕ, šo by šo ša mižionŕŕu štaziju Keta w Afřizŕ daril šwón. Šarač pšchida, šo pač šwón něhdže 120 hr. pšacži. Wón wuhlada pšchi tutym wošewjenju mjes džěčžimi najprjedŕ dokhe mjeswocža. Tola jako bē wón — a ŕ nim drušŕ — džěčžom trochu pučže pošajali, kak móhke tute pjenjesŕ tola šwješč, bu to hinač. Džěčži doštachŕ kartki ša šberku. Š tutymi džěču wone pšchiwuŕnym a šnatym a prošchachu wo darŕ ša šwón a čžinjachŕ to ŕ wješelom a teŕ šmutčicže. Ša tydžej bēchu wone — jich bē 140 — nahromadžike 249 hr. Ša tute bu nahladnje wulki šwón šlatŕ, něhdže 1½

zentnarja čžežki. „Sephata“ jemu narjekŕnychu, a hižo 31. meje bu wón na dalokej mižionŕkej štaziji Keta pošwjećennŕ. Šhto drje je šo tehdy bóle wješelil, čži tam w Afřizŕ abo čži tu w němŕŕkej domišnje?

Čžeodla nětk tole se šandžennych čašow? Niž tohodla, šo bŕchmŕ wo nje žarowali. Ně, šo bŕchmŕ pošajali, šo tu dženkša tajka darniwošć teŕ hiščče je — a to, hacžrunje ma tu kóždy telko dawacž a darowacž, — šo šo tu lubošć ŕ Božemu kraleŕtwu a ŕ jeho škutkam lubošće hiščče hori we wutrobach křesćijanŕkow a křesćijanow, mlodŕnych a štarŕnych.

Šsnadž šu někoti ŕ našchich čžitarjow a čžitarŕkow šobu šwjećili njedawno w Šhorjelcu šwjedžej Gustav Adolffkeho Towarŕtwa. Tam šo rjane a wulke, lube a hnujaze darŕ pšchepodachu. Pšchi tym šo mjes druhim wošewi, šo bē žónŕŕka 30 hr. darila. A kak bē šebi tute nahromadžika. Wot julija šandženeho lěta šem njebē šebi žanŕnych žaktow wjazŕ kupowala ŕ šnědanju, ale teŕ kšlěb jědla. Šhtož ŕ tym wulutowa, dari ša tutón škutk křesćijanŕskeje lubošće.

A wo škulŕškim hólzu šo tam powjedajše, kotryž bē tohorunja na wošebite wašchŕne šam rjanŕ dar šwjedł. Wón bē škradžu ryšowal a wurěšowal rjane wěžki ŕ drjewa. Jako mějesche narodŕniŕ, bēchu hoščžo w štaršchilŕškim domje. Pšched tutych wón nadobo se šwojimi wudžětkami wuštupi a wošewi, šo čže je nětk jako na awřžiji pšchedawacž a šo wušbŕtk dari Gustav-Adolffkememu towarŕtwu. A wón je rospšcheda a wudobŕ nahladnu licžbu hřiwnow.

Tomu a tamnemu je šnate, šo šo na šwjedženju Božeho špicža, jako šo mlodžina Budŕšchilŕkeho wořřeža w Minakale šhromadži, džel šaškeje ewangelŕkeje mlodžiny w Mišchŕnju šetka, tak teŕ wješcha licžba hólzow a hólzow ŕ Lubilŕkeho wořřeža. Tam bē Boži dom kopatŕ mlodžiny, mužŕkeje a žónŕŕkeje a ŕ nej rěčjesche šnatŕ wjednič ewangelŕkeje mlodžiny, duchownŕ Stange. Wón napominašče, šo by dužŕ ŕ Božeho domu darowala, haj woprowala; wón jej roščozi, šo halle woprujesch tehdy, hdyž tohodla, šhtož dari, paruješch a tutón dar čžujesch. A hlaj, kelko nada mlodžina? 500 hr. A to, hacžrunje bē kóždy ŕ nich ša jěšbu hacž tam wješchi abo mješchich pjenjes pšacžil! W tutym wulkim žŕtku a pšchi tutym rjanym šacžiwčžow pošnym našhonjenju w tutym štarŕnym šlawŕnym měšće a w kražnym Božim domje, čžŕšche kóždy ŕ džakownošće a ŕ lubošću teŕ něšto čžinicž ša Bože kraleŕtvo a darowajše a woprowajše.

Njewješeli šo čži to wutroba, hdyž tole šlyšichŕ? A njehori šo čži to teŕ wutroba w džakownošći a lubošći, šobu darowacž, šobu woprowacž ša Bože kraleŕtvo? Škadnoščžow je doščž na doščž! Twój Boži dom a twoja wošada a jeje nadawki, nježadaju šebi wone ničžo wot tebe? A šo jene hiščče našpomnime! Šewak šmŕ ša Šnutkowne mižionŕtvo wošebitu šberku měli. Rěčša tajkeje ša njo njebudže. Jeho džěko woštanje a je pač pšchi wšchěch pšcheměnenjach wulke a wobšchěrne. Wono je škutk křesćijanow teje lubošće. A škutk křesćijanŕskeje lubošće žada šebi šašo škutk křesćijanŕskeje lubošće.

To, šhtož tute rŕncžki čžŕnychu, je: pošacž na to, šo čžajŕ darow a woporow křesćijanŕskeje lubošće nješku ničo, šo tu křesćijanŕŕka darniwošć a woporniwošć je a š woštanje. Křesćijanŕŕka lubošć je džě tola žiwa ŕ Božeje lubošće. Tuta pač woštanje a tak teŕ křesćijanŕŕka lubošć woštanje!

Šwotučenje.

Bur bē kěmŕŕi a wušlyšcha přědowanje wo Ješ. 1, 3, hdyž šteji: „Wof šnaje šwojeho křjese a wošol žlob šwojeho křjese, ale ŕsrael nješnaje a mój lud njerošumi.“

Domoj pschischedjschi džěšche do hródže. Jako chzysche fwojima j wołomaj pizu dacz, lišasche jedyn s njeju ruku fwojeho knješa; bjes dwěla chzysche so džakowny wopokašacž sa fwoerne wothladanje. Burej so fnyšy s wóčkow wuronichu. „Biblija je wěrna!“ wón sawoła. „Tuto wbohe štworjenje je džakownišche pschecziwo mi dnžli ja pschecziwo Bohu, wot kotrehož tola wschitke wězy mam. Kač wulki hrěšnyk fym ja tola!“

Schtož bě w Božim domje fnyšchał, to jeho nětk donawuczi jeho škót. Wón pač je tež donawukny. A niz jeno to! Wón to, schtož bě nawuknył, tež činješche. A wón njebě tač tórny měnicž, so tamne fłowo Biblije jenož israelskemu ludej płaczi; wón wjedžešche, so wono kóždemu ludej, kóždemu čłowjekej płaczi.

Zyrkej a stat.

„Kóždy móže pomhacž!“ Tole woła NSB do kraja a luda. S čim pomhacž? NSB wotmolwi: S tym, so posčiczi hospodliwe městno ja džěcžo, kotremuž je wocžerštwjenje trěbne.

Nowe Bože domy. Kač na druhim městnje pišachmy, twari so we wječornym džěle města Chorjelza nowy Boži dom. Dalschi nowy Boži dom nastawa w měscze Halle n. S.; tohorunja twari bayeršta wožadada Mittenwald nowu zyrkej.

Biblija je fobu najlěpšcha brón, pschewinycž bolschewištkeho ducha na semi. Ani s brónjemi, ani s jastwom ani s druhimi podobnymi swonkownymi fřědkami jón njepschewinjemy. Tohodla rěka: Bibliju do luda! Bibliju w macžernej rěczi kóždemu do ruki! My wěmy, so mamy so tu pschewiščem džakowacž Bibliškim towarštwam, kotrež so sa rosšěrjenje Biblije staraja s tym, so ju tunjo pschedawaja, a s tym, so so wo pscheložki Biblije do wschěch rěčow staraja. A to činja wone fwoeru. Nowy postup w tym je, so so pschihotuje čiščacž znykeje Biblije w rěczi Suaheli, kotraž je hłowna rěč Kanšcheje Afriki. Psched 7 lětami wudachu Nowy Testament w tutej rěczi. Čiščacž znykeje Biblije je pschewšalo derje snate Württembergške Bibliške towarštwu. Wobdžělene so pač pschi tutym hłownym džěle wschě němške a tež druge Bibliške towarštwu. Kač jara fěbi tež swonka Němškeje tuto džělo němškich mišionarow a wucženyč waža, spósnajesch s teho, so so hižo nětkle s Zendželškeje 2000 tutnych nowyč Biblijow škasanyč. — Kelko, měnišch, płaczi tutón čiščacž znykeje Biblije? Něhdže 60 000 hr.

Mexiko. S tuteho kraja, w kotrymž bě pschi škoro njepšchewawazyč politiškich wojowanjach tež wojowanje pschecziwo zyrkwi wudnyřilo, so psche, so so poměry polěpschujaja. W měscze Hermosillo, kotrež je hłowne město štata Sonora, bu po porucženju gowerněra šažo kathedrala sa Bože fłužby wocžinjena. Tři lěta dolho je byla sa nje šacžinjena. Wschě swony pschipowjedachu tutu wjekefu powjesčž. Wocžakujaja tam, so so tež w druhich městach Bože domy šažo sa Bože fłužby wocžinja.

Se Serbow a s dalofa.

S Malešez. Kač se jafonškeho lopyena šakškeje krajneje zyrkwe šonimy, chze k. farar Mikela lětku se jastojrštwa hieč. S tym so šažo jene s naschich šakškich městnow wupróbni. Samolwjenja so nježadaja; tuž krajna zyrkej jastaranje wožadny po wotškadže k. fararja Mikele po drje hižo postajenym waschnju šřaduje.

Do Ketzly so dženzka pscheproschenu na fwojedžen Swonkowneho mišionštwa, kotryž tam fwojeczi Lubijške pschocžne towarštwu. 1/3 hodž. přěduje mišionšt inspektor Lehmann s Drieždžan. Bože fłužby pschisamfnye so w 4 hodž šromadžijna we „Winowej kiczi.“

W Chorjelzu so fwojeczo Gustav-Adolfski fwojedžen tež položili šaložny kamjen sa nowu zyrkej. Pschi fwojatocžnosčzi wobdžěli so wjele ludži, tež šastupjerštwu železnizarjow. Wjetšiche fnydlišchcžo železnizarjow fłuscha mjenuizny do wožadny noweho Božeho domu. Wrótškawšta direkčija je tohodla tež porucžila, so nowy Boži dom sa fwoje nowe pschcžele wot železnizny wjetšchi pjenjes dostanje. Tuto wosjewjenje šbudži wěšo wjekele a džakownosčž. Tač šměje Chorjelz bórny k fwojim dotalnym Božim domam nowy rjany Boži dom.

Krajny fwojedžen posawništow budže w Lipsku wot 12. hacž 14. junija. Šón chzeja fwojeczicž pod heškłom: „My šhawnje wušnacž chzemy!“ Lipsk wocžakuje na 1000 dujerjow.

„Džen ewangelškich němškich mužškich“ wuhotuje so 20. junija w Lutherowym měscze Wittenberg. Jeho šažadne heškł ma bryč: „Luther a my němšzy mužšzy.“ Wot Drieždžan pojedže wožebity čzah.

Bibliški pucžniš.

1. njedžela po fwojatej Troizny, 30. meje: Woni wjedzechu kóžki k brjohej a wopušchcžichu wschitko a džěchu sa Jesušom. Luk. 5, 11. — Luk. 16, 19—31. — Psalm 78, 1—8. — Dha šbudž so, dušcha, šraduj so, hdyž čžěžno čzi je w čžemnym dole; wěr Jesušej ty na fłowo, so tač so dže po jeho woli. Budž jako džěcžo ščěrpliwa, wscha Bohu Wótzej poddana; we fwojej ruzy chze čze škowacž, a psches kšchiz prawje dohotowacž, so, přjedny hacž so dohladašch, tam psched nim štejo šbožnosčž mašch. Zionške hłošny 473, 9.

Wóndžela, 31. meje: Woni pschindžechu k njemu se wschěch štronow. Mark. 1, 45. — K. 216, 4. — Psalm 107, 1—21. — 2. Sam. 9.

Wutoru, 1. junija: Wón praji: Sa chzu twoje mjeno pschipowjedacž fwojim bratram a chzu čze kšwalicž w šromadžijnach. Hebr. 2, 12. — K. 220, 4. — Romšf. 10, 1—11. — 2. Sam. 11, 1—12.

Sřřjeda, 2. junija: A helške wrota njednyrbja moju zyrkej pschemož. Matth. 16, 18. — K. 415, 6. — Romšf. 10, 12—21. — 2. Sam. 11, 14—27.

Schtwóřtk, 3. junija: Wschitzy pač, kotsiž wěrjachu, kšwalachu Boha a mějachu hnadu pola znyeho luda. Zap. šř. 2, 44. 47. — K. 342, 5. — Romšf. 11, 1—12. — 2. Sam. 12, 1—12.

Pjatt, 4. junija: Koho pytačze? Jana 18, 7. — K. 372, 5. — Romšf. 11, 13—24. — 2. Sam. 12, 13—25.

Ssobota, 5. junija: Kóždy, fiž prošny, bjerje; a schtož pyta, namaka; a schtož kłapa, temu budže wotewrijene. Matth. 7, 8. — Romšf. 11, 25—36. — Pschisškłowa 9, 1—10. — Tuž džemy a chzemy dženz Wjeršchnemu špěwacž. Daj hnadu a radu, naž wodž kóždy čzah, so pschi wulkim štrasche je dohycze našche. Budž, Knježe, tebi čžescž! D wušwobodž naž, wušwobodž naž. K. 511, 3.

Wistowanje:

Kni. Š. B. w B.: Džak sa pošyřku a wjele dobreho. Red. Sa 2. po Tr.: W. w B. — Sa 3. po Tr.: W. we W. — Sa 4. po Tr.: B. w B.